

PRIMLJENO:	8. 12	20 22. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	15-1/22-2	
VEZA:		
EPA:	642 XXVII	
SKRAĆENICA:		PRILOG:

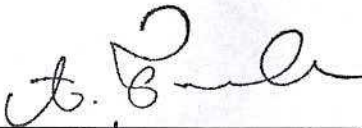
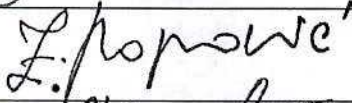
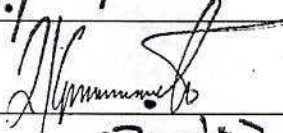

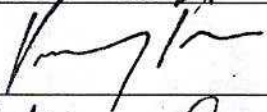
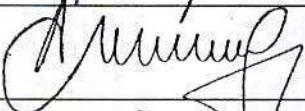
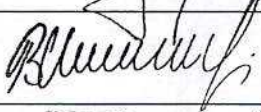
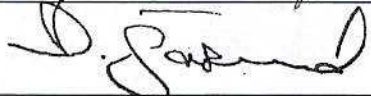
SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospođi Danijeli Đurović

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore i člana 130 Poslovnika Skupštine Crne Gore podnosimo **PREDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O ENERGETICI**, radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

Podgorica, 08. decembar 2022. godine

Poslanici

1. mr Aleksa Bečić
2. Zdenka Popović
3. Dragan Krapović
4. Boris Bogdanović
5. mr Momo Koprivica
6. dr Tamara Vujović
7. dr Albin Čeman
8. Vladimir Martinović
9. Danilo Šaranović

ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA O ENERGETICI

Član 1

U Zakonu o energetici („Službeni list CG”, br. 05/16, 51/17 i 82/20) u članu 88 stav 1 poslije tačke 11 dodaje se nova tačka, koja glasi:

„12) isporuka električne energije za pokrivanje odobrenih tehničkih gubitaka mrežnim operatorima u uslovima poremećaja na tržištu definisanih članom 213 ovog zakona.“

Član 2

U članu 213 stav 1, poslije riječi: „energije“ dodaju se riječi: „ekstremnim rastom cijena električne energije na tržištu“.

Poslije tačke 5 dodaje se nova tačka koja glasi:

„5a) mjere obavezne isporuke energije mrežnim operaterima za pokrivanje odobrenih tehničkih gubitaka u sistemima po posebnim utvrđenim cijenama.“

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o dopunama Zakona o industrijskim emisijama, sadržan je članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Cilj predloženih izmjena Zakona o energetici je da se, u slučajevima poremećaja na tržištu električne energije propisanih članom 213 Zakona, mrežnim operatorima omogućiti nabavka električne energije potrebne za pokrivanje odobrenog nivoa tehničkih gubitaka u sistemu po prihvatljivim cijenama. Članom 88 važećeg Zakona o energetici definisane su javne usluge u energetsom sektoru čije normalno funkcionisanje obezbjeđuje redovno, sigurno, pouzdano i kvalitetno snabdijevanje kupaca električnom energijom i gasom. Predloženim izmjenama člana 88 postojeći spisak javnih usluga je dopunjen sa uslugom isporuke električne energije za pokrivanje odobrenih tehničkih gubitaka mrežnim operatorima u uslovima poremećaja na tržištu definisanih članom 213 Zakona.

Za uvrštavanje ove usluge u spisak javnih usluga postoji nesporno opravdanje jer je funkcionisanje mrežnih operatora od primarne važnosti za uredno snabdijevanje kupaca električnom energijom. Ekstremni rast cijene energenata na tržištu, evidentno prisutan od sredine prošle godine predstavlja potencijalni rizik za održivost mrežnih operatora u slučajevima kada izuzetno visoki troškovi nabavke električne energije za pokrivanje tehničkih gubitaka u elektroprenosnom i elektrodistributivnom sistemu mogu ugroziti njihovo funkcionisanje i dovesti u pitanje uredno snabdijevanje kupaca električnom energijom. Ovako uvećane troškove nabavke energije za pokrivanje mrežnih gubitaka mrežni operatori, zbog kompleksnog regulatornog postupka kojim se utvrđuju cijene njihovih usluga, ne mogu nadoknaditi od korisnika svojih usluga tj. krajnjih kupaca električne energije.

Važeći Zakon omogućava da, shodno članu 89 stav 2 Zakona Vlada može propisati obavezu pružanja javne usluge za energetske subjekte za električnu energiju i gas pod drugačijim uslovima od tržišnih, u ostvarivanju javnog interesa definisanog članom 4 važećeg Zakona. Obaveza pružanja novopredložene javne usluge ni na koji način ne može narušiti konkurenciju niti spriječiti funkcionisanje tržišta, osim u mjeri koja je neophodna za ostvarivanje javnog interesa, već se njome obezbjeđuju preduslovi za uredno snabdijevanje kupaca električnom energijom u uslovima poremećaja na tržištu.

Stav 2 člana 89 propisuje da „Vlada može propisati obavezu pružanja javne usluge za subjekte za električnu energiju ili gas pod drugačijim uslovima od tržišnih, u ostvarivanju javnog interesa iz člana 4 ovog zakona, kada se javni interes ne može ostvariti na tržišnim principima”, dok se stavom 6 istog člana propisuje da se „u slučaju uvođenja obaveze iz stava 2 ovog člana može odrediti finansijska naknada,

drugi oblici naknada i dodijeliti isključiva prava energetske subjektima za izvršenje obaveze javne usluge.

Dalje, u članu 90 Zakona su propisani uslovi da „*eventualna naknada ne smije biti veća od troškova izvršenja obaveze, uključujući dobit.*“

Dakle, predloženim rješenjem se omogućava Vladi da posebnim propisom (odlukom) može obavezati određeni energetski subjekat „*na obavezne isporuke električne energije mrežnim operatorima za pokrivanje odobrenih tehničkih gubitaka u sistemima po posebno utvrđenim cijenama*“ za vrijeme trajanja poremećaja na tržištu propisanih članom 213 Zakona.

Predloženo rješenje obezbjeđuje nabavku električne energije mrežnim operatorima samo za pokrivanje odobrenih (tehničkih) gubitaka, dok preostali nivo električne energije za pokrivanje „*nepriznatih*“ gubitaka isti nabavljaju na tržištu po tržišnim uslovima.

Obavljanje predložene javne usluge je strogo ograničeno na period trajanja poremećaja na tržištu, tako da njena primjena dugoročno ni na koji način ne narušava zakonom propisane uslove nezavisnosti mrežnih operatora.

III OBRAZLOŽENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Članom 1, kojim se vrši dopuna člana 88 osnovnog Zakona o energetici, isporuka električne energije za pokrivanje odobrenih tehničkih gubitaka mrežnim operatorima u uslovima poremećaja na tržištu definisani članom 213 ovog zakona, iz razloga navedenih u obrazloženju za donošenje ovog zakona, definiše se kao javna usluga u oblasti energetike.

Članom 2, kojim se vrši dopuna člana 213 stav 1 osnovnog Zakona o energetici definiše se da u slučaju poremećaja na tržištu prouzrokovanog ekstremnim rastom cijena električne energije na tržištu, Vlada kao jednu od mjera može uvesti mjere obavezne isporuke energije mrežnim operatorima za pokrivanje odobrenih tehničkih gubitaka u sistemima po posebnim utvrđenim cijenama.

Članom 3, uređeno je pitanje stupanja na snagu ovog zakona. Predlaže se da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u „*Službenom listu Crne Gore*“, kako bi isti stupio na snagu u 2022. godini, kao godini u kojoj je došlo do poremećaja cijena električne energije na tržištu.

IV USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ovim Predlogom zakona se ne dira u osnovni koncept Zakona, koji je već usklađen sa relevantnim međunarodnim zakonodavstvom.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Ocjenjujemo da za sprovođenje izmjena i dopuna Zakona neće biti potrebno obezbijediti posebna sredstva u Budžetu Crne Gore.

VI TEKST ODREDAVA ZAKONA KOJE SE DOPUNJUJU

Javne usluge Član 88

(1) Radi obezbjeđenja redovnog, sigurnog, pouzdanog i kvalitetnog snabdijevanja energijom po cijenama koje odražavaju kretanja cijena na tržištu i/ili su postignute u postupku javnog nadmetanja, kao javne usluge u oblasti energetike obavljaju se:

- 1) prenos električne energije;
- 2) distribucija električne energije;
- 3) snabdijevanje električnom energijom ili gasom iz člana 196 stav 1 ovog zakona;
- 4) upravljanje tržištem električne energije;
- 5) skladištenje prirodnog gasa;
- 6) prenos prirodnog gasa;
- 7) distribucija prirodnog gasa;
- 8) upravljanje postrojenjem za TPG;
- 9) proizvodnja toplotne energije za daljinsko grijanje i/ili hlađenje;
- 10) distribucija toplotne energije za daljinsko grijanje i/ili hlađenje;
- 11) snabdijevanje toplotnom energijom za daljinsko grijanje i/ili hlađenje.

(2) Javna usluga snabdijevanja električnom energijom ili gasom pruža se na nediskriminatoran način i ne smije narušavati konkurenciju i sprječavati razvoj tržišta, osim u mjeri koja je potrebna za ostvarivanje javnog interesa.

Poremećaji na tržištu Član 213

(1) U slučaju poremećaja na tržištu prouzrokovanog neočekivanim nedostatkom energije, neposredne ugroženosti nezavisnosti i cjelovitosti države, prirodnih nepogoda i tehnoloških katastrofa (krizne situacije) Vlada može uvesti:

- 1) mjere ograničenja trgovine pojedinim vrstama energije;
- 2) posebne uslove trgovine;
- 3) mjere ograničenja izvoza ili uvoza energije;
- 4) posebne uslove za izvoz ili uvoz energije;
- 5) mjere obavezne proizvodnje energije;
- 6) prioritete isporuke energije kupcima.

(2) U slučaju uvođenja mjera iz stava 1 tačka 1 ovog člana, ugrožene sigurnosti snabdijevanja ili nestašice električne energije, operatori prenosnih i distributivnih sistema dužni su da, u skladu sa ovim zakonom, obezbijede odgovarajuće kapacitete za prekogranični prenos energije, sigurnost snabdijevanja energijom i razmjenu podataka.

(3) Operatori sistema dužni su da obezbijede primjenu mjera iz stava 1 ovog člana na transparentan i nediskriminatoran način koji ne narušava pravila tržišta.

(4) Mjere iz stava 1 ovog člana primjenjuju se do otklanjanja poremećaja iz stava 1 ovog člana.

(5) Planovima razvoja, investicionim planovima koji se donose u skladu sa ovim zakonom i podsticajnim mjerama za investicije naročito se utvrđuju mjere za sprečavanje nestašice električne energije.